

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 11 września 2023 r.

PS-II.431.3.13.2023

Szanowna Pani
Anna Krause
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej
ul. Rynek 1
13-340 Biskupiec

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w **Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Biskupcu**, ul. Rynek 1, 13-340 Biskupiec (REGON: 519579432; NIP: 877-13-74-694).

W okresie objętym kontrolą wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Biskupcu nadzorowała **Pani Dorota Chmielewska**, która od dnia 1 czerwca 1990 roku do 26 lipca 2023 roku zatrudniona była na stanowisku Kierownika tego Ośrodka. Od dnia 27 lipca 2023 roku do chwili obecnej nadzór sprawuje **Pani Anna Krause** Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu.

(dowód: akta kontroli: 10.1)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny:

- **Anna Stejn** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Elblągu- **przewodnicząca zespołu kontrolnego**;
 - legitymacja służbowa nr 17/2021 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 7 sierpnia 2023 roku nr FK-IV.0030.640.2023 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Biskupcu.
- **Małgorzata Mazur** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Elblągu;
 - legitymacja służbowa nr 33/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 7 sierpnia 2023 roku nr FK-

IV.0030.641.2023 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Biskupcu.

(dowód: akta kontroli: 6, 7)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 22 sierpnia 2023 roku do 31 sierpnia 2023 roku (z przerwą w dniu 28 sierpnia 2023r.). Odnotowana została pod pozycją 2/2023 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Biskupcu.

(dowód: akta kontroli: 9)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. część czynności kontrolnych prowadzona była w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w delegaturze Urzędu w Elblągu, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w pierwszym dniu kontroli, w trakcie którego okazano upoważnienia do kontroli oraz legitymacje służbowe kontrolerów. Poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Kontrola zakończona została wideokonferencją, w czasie której kontrolerzy przekazali wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformowali o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.3.13.2023.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie: zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego oraz realizowania ustawowych zadań dotyczących opłacania składki emerytalno-rentowej i zdrowotnej za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i zadań ustawowych z tym związanych;

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2021/2022 (od 1 listopada 2021 roku do 31 października 2022 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 20 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 390 z późn.zm.) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych*.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych za kwartał IV 2021 oraz kwartał I, II i III 2022 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie od 1 listopada 2021 roku do 31 października 2022 roku z dotacji Wojewody na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych wydatkowano ogółem kwotę 4.832.845,42 zł, z tego na świadczenia objęte zakresem kontroli

przeznaczono 3.464.801,44 zł (stanowiło to ok. 71,69 % kwoty ogółem wydatkowanej na świadczenia rodzinne), w tym na:

- Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami - kwotę 1.296.872,89 zł (10.989 świadczeń);
- Świadczenie pielęgnacyjne - kwotę 2.167.928,55 zł (870 świadczeń).

2. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów. Wójt Gminy Biskupiec - na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502 ze środków własnych przeznaczył łącznie w: IV kwartale 2021 roku oraz w okresie od I do III kwartału 2022 roku kwotę **32.828,16 zł**.

(dowód: akta kontroli: 10.1)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Biskupiec liczy 9.121 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych jest Wójt Gminy Biskupiec. Zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu. W kontrolowanej jednostce decyzje z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. przez Wójta Gminy Biskupiec.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu wykonywał swoją działalność na podstawie Uchwały Nr XIV/154/15 Rady Gminy Biskupiec z dnia 17 grudnia 2015r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu zmienionego uchwałą nr XVIII/198/16 Rady Gminy Biskupiec z dnia 29 marca 2016r. oraz uchwałą nr XXXIII/297/21 Rady Gminy Biskupiec z dnia 2 grudnia 2021r. Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki kontrolowanej stanowił w Rozdziale 2 § 4 ust. 2 pkt 2 lit. a, że: „Do zadań GOPS należą w szczególności ... zadania wynikające z innych ustaw, w tym: ustalenie i wypłacanie świadczeń rodzinnych i opiekuńczych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych...”.

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu w okresie objętym kontrolą określał Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu nr 9/2018 z dnia 12 października 2018 roku zmieniony Zarządzeniem nr 1/2022 z dnia 10 stycznia 2022r. Po dokonanej analizie dokumentów kontrolujący stwierdzili, że obowiązujący Regulamin organizacyjny jest aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 10.1)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Działania kontrolne wykazały, że w okresie objętym kontrolą zadania wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych realizował Dział Świadczeń Rodzinnych, Świadczeń Wychowawczych i Funduszu Alimentacyjnego. Realizacją kontrolowanych zadań zajmował się jeden pracownik (starszy inspektor ds. świadczeń rodzinnych) zastępowany przez drugiego z pracowników Działu Świadczeń - referent do spraw świadczeń rodzinnych, którzy podlegali bezpośrednio Kierownikowi Ośrodka. Pracownicy zajmujący się realizacją kontrolowanych zadań posiadali aktualne zakresy czynności oraz upoważnienia udzielone przez Wójta Gminy Biskupiec - niezbędne do prowadzenia

postępowań administracyjnych z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zadania te wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych w zakresie świadczeń rodzinnych.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu posiadał upoważnienia do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz do wydawania decyzji z tego zakresu, a także realizował zadania wynikające ze statutu i regulaminu.

W okresie objętym kontrolą pracownicy realizujący kontrolowane zadania uczestniczyli w ramach szkolenia w naradzie roboczej zorganizowanej przez Wydział Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w dniu 16 grudnia 2021 roku.

(dowód: akta kontroli: 10.1)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu mieści się na parterze budynku przy ul. Rynek 1. W niniejszym budynku od lewej strony ma swoją siedzibę Rewir zamiejscowy dzielnicowych Komendy Miejskiej Policji w Nowym Mieście Lubawskim. Ponadto niniejszy budynek połączony jest z budynkiem Urzędu Gminy w Biskupcu.

Osoba obecnie realizująca kontrolowane zadania z zakresu świadczeń rodzinnych zajmuje jedno pomieszczenie o powierzchni ok. 24m², gdzie wyodrębnione są dwa stanowiska pracy (jedno zajmuje osoba obecnie realizująca zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz drugie stanowisko, które było zajmowane przez pracownika realizującego zadania w okresie kontrolowanym, obecnie przebywającym na emeryturze). Na stanowisku pracy osoby realizującej zadania objęte kontrolą wyposażone są w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Osoby oczekujące na załatwienie sprawy mogą skorzystać ze stolika i krzeseł znajdujących się w korytarzu gdzie można wypełnić druki na miejscu. Dokumenty przyjmowane są w przez pracownika merytorycznego w pomieszczeniu wyznaczonym do realizacji zadań.

Akta spraw gromadzone są w teczkach osobowych opisanych imieniem i nazwiskiem oraz miejscowością zamieszkania. Teczki ułożone są wg nazwy miejscowości, w kolejności alfabetycznej. Akta przechowywane są w zamykanych na klucz szafach biurowych ustawionych w pomieszczeniu zajmowanym przez pracownika realizującego zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Budynek przystosowany jest do poruszania się osób z niepełnosprawnościami. Przy schodach znajduje się dzwonek oraz winda, która umożliwia osobom z niepełnosprawnościami dostęp do pomieszczeń na piętrze.

Osobom przeprowadzającym kontrolę przekazano umowę na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych zawartą z RADIX Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w Gdańsku. Ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Biskupcu pracownicy merytoryczni posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli: 10.1)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach wynika, że w okresie objętym kontrolą nie rozpatrywano żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(dowód: akta kontroli: 10.1)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Z przedstawionych kontrolerom materiałów wynikało, że w okresie objętym kontrolą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Biskupcu prowadzono **440** postępowań

administracyjnych dotyczących rozpatrywania przyjętych wniosków o przyznanie świadczeń w sprawie ustalenia uprawnień do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych, w tym:

- **418** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami (w tym: wydano 33 decyzji odmownych);
- **22** postępowania administracyjne związane z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego (w tym: wydano 10 decyzji odmownych).

W okresie objętym kontrolą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Biskupcu nie prowadzono postępowań w sprawie: nienależnie pobranych świadczeń i żądania ich zwrotu, umorzenia nienależnie pobranych świadczeń jak również w sprawie rozłożenia na raty kwoty zobowiązań wynikających z nienależnie pobranych świadczeń. Od decyzji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu wpłynęło 12 odwołań dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego. 5 decyzji GOPS w Biskupcu zostało utrzymanych w mocy, 1 sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia a w 6 sprawach decyzje zostały przez organ II instancji uchylone i orzeczono co do istoty sprawy.

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Biskupcu skontrolowano akta **25** losowo wybranych spraw, w których łącznie prowadzono **25** postępowań administracyjnych - zakończonych wydaniem decyzji - związanych z realizacją zadań objętych kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 10.1)

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu w okresie objętym kontrolą – z zakresu zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(dowód: akta kontroli: 10.1, 15)

VI. Kontroli i analizie poddano:

- **15 spraw** związanych z zasiłkiem rodzinnym, w których prowadzono **15 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - **10** postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
 - **5** postępowań zakończonych wydaniem decyzji odmownej w zakresie ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego.

(dowód: akta kontroli: 10.1, 11, 13)

- **10 spraw** związanych ze świadczeniem pielęgnacyjnym, w których prowadzono **10 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - **5** postępowań zakończonych wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego,
 - **5** postępowań zakończonych wydaniem decyzji odmownej w zakresie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 10.1, 12, 14)

VII. Realizacja ustawowych zadań związanych z opłacaniem składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne.

Kontroli i analizie poddano akta 5 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne – w zakresie opłacania składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za te osoby oraz realizacji zadań ustawowych przez płatnika składek.

Analizą objęto dokumentację z miesiąca czerwiec 2022 roku.

(dowód: akta kontroli: 10.1)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny realizacji zadań objętych kontrolą, w tym prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

VIII. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **uchybienia, które nie miały wpływu na kontrolowaną działalność, tj.**

- 1. W 10 przypadkach**, co stanowiło ok. **40 %** ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych (25), przed wydaniem decyzji administracyjnych nie informowano strony postępowania o toczącym się postępowaniu w sprawie wydania decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Zgodnie z art. 79a § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 roku, poz. 775 z późn.zm.) w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony.

(dowód: akta kontroli: 10.1, 11-14)

dotyczy decyzji:

GOPS.4600.120.2021, GOPS.4600.101.2021, GOPS.4600.99.2021, GOPS.4600.151.2021, GOPS.4600.456.2021.2022, GOPS.4602.560.2021.2022, GOPS.4602.306.2021, GOPS.4602.270.2021, GOPS.4602.227.2022, GOPS.4602.347.2021

Skutek ustalonego uchybienia:

Powyższe uchybienia – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych. Niemniej jednak wskazać trzeba, że niezapewnienie Stronie postępowania czynnego udziału w postępowaniu oraz brak możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów w sprawie oraz zgłoszonych żądań, może prowadzić do wydania decyzji niezgodnej z żądaniem Strony.

- 2. W 10 przypadkach**, co stanowiło ok. **40%** ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych (25) przy ustalaniu uprawnienia do zasiłku rodzinnego - w uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do tego świadczenia - nie wyszczególniano faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie (ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego).

Nie spełniano więc wymogu określonego w art. 107 § 3 Kpa stanowiącego, że uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione oraz dowody, na których się oparł.

(dowód: akta kontroli: 10.1, 11)

dotyczy decyzji:

GOPS.4600.227.2021, GOPS.4600.45.2021, GOPS.4600.40.2021, GOPS.4600.100.2021, GOPS.4600.75.2021, GOPS.4600.332.2021, GOPS.4600.62.2021, GOPS.4600.244.2021, GOPS.4600.277.2021, GOPS.4600.23.2021

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybienie – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

Przyczyną powstania stwierdzonych uchybień jest niewystarczający nadzór ówczesnego Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu nad realizacją zadań w okresie objętym kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i ocenę wnoszę o:

1/ Bezwzględne stosowanie procedur wynikających z art. 79 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 roku, poz. 775 ze zm.), w zakresie odmowy prawa do świadczeń.

2/ Wyszczególnianie w treści uzasadnienia decyzji przyznającej zasiłek rodzinny, faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie, ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego.

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki**